

Statens vegvesen

Høringsnotat

Forslag til endring av forskrift 25. januar 1990
nr. 92 om bruk av kjøretøy §§ 2-25 og 2-9 nr. 2

MIME-referanse 18/259117-1

**Vegdirektoratet
Trafikant- og kjøretøyavdelingen
11. desember 2018**

Innhold

1.	Innledning.....	3
2.	Høringsfrist og ikrafttredelse	3
3.	Bakgrunn.....	3
4.	Nyere historikk	3
5.	Dagens regelverk.....	4
6.	Beskrivelse av ulike situasjoner av tap av kjennemerke	4
7.	Administrative konsekvenser for kjøretøyeiere ved å måtte bytte kjennemerker.....	5
8.	Argumenter for å gi kjøretøyeier valget mellom å bytte kjennemerke og få utstedt erstatningskjennemerker med samme tegnkombinasjon	5
9.	Argumenter mot å gi kjøretøyeier valget mellom å bytte kjennemerke og få utstedt erstatningskjennemerker med samme tegnkombinasjon	5
10.	Kjøretøyeiers ansvar.....	6
11.	Krav til systemendringer.....	6
12.	Økonomiske og administrative konsekvenser	6
13.	Nærmere om de foreslåtte endringene	6

1. Innledning

Vegdirektoratet sender på oppdrag fra Samferdselsdepartementet forslag til forskrift om endring av forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy (heretter «bruksforskriften») kapittel 2 § 2-25. Forslaget til endring gjelder endring av krav om bytte av tegnkombinasjon ved tapt eller stjålet kjennemerke.

Vi foreslår å erstatte begrepet «Regionvegkontoret» med «Statens vegvesen». Dette har sin bakgrunn i Samferdselsdepartementets forslag til endringer i veglova, mfl. og forslag til lov om overgangsbestemmelser ved overføring av fylkesveiadministrasjon fra Statens vegvesen til fylkeskommunen.

I departementets forslag, som er sendt ut på offentlig høring, foreslås endringer i vegtrafikkloven ved at «Regionvegkontoret» erstattes med «Statens vegvesen».

2. Høringsfrist og ikrafttredelse

Høringsfristen er 10.03.2019.

Vegdirektoratet foreslår at endringsforskriften trer i kraft 01.06.2019.

3. Bakgrunn

Vegdirektoratet har blitt anmodet om å se på regelverk og rutiner knyttet til tap og tyveri av kjennemerker.

Bakgrunnen er at et krav om kjennemerkebytte ved tapt/stjålet kjennemerke kan medføre store administrative byrder for kjøretøyeier.

I dag håndheves regelverket likt uavhengig av om ett eller begge kjennemerker er på avveie, om kjennemerkene etter kort tid blir gjenfunnet, eller om det er forhold ved kjøretøyet som medfører at kjøretøyeier får uforholdsmessig store administrative byrder som følge av at kjøretøyet må bytte kjennemerke.

4. Nyere historikk

Frem til 1. januar 2012 var bestemmelsen i bruksforskriften knyttet til tap eller tyveri av kjennemerke utformet slik at tapet måtte meldes til politiet før erstatningskjennemerke med samme tegnkombinasjon kunne tildeles. Kjøretøyet eier kunne imidlertid velge å bytte til nytt kjennemerke med ny tegnkombinasjon dersom vedkommende ønsket dette

Fra 1. januar 2012 ble bestemmelsen i bruksforskriften knyttet til tapt/stjålet kjennemerke endret, og muligheten for å kunne få utstedt erstatningskjennemerke ble fjernet. Dersom ett eller begge kjennemerker kommer på avveie skal dette meldes til politiet og det skal tildeles nye kjennemerker med ny tegnkombinasjon.

Det ble i forbindelse med endringen som trådte i kraft 1. januar 2012 gjort unntak for kjøretøy som er eldre enn 30 år og som har kjennemerker med utforming eller bokstav- og tallkombinasjoner fra tidligere registreringsordninger. Slike kjøretøy kan ved tap/tyveri fortsatt tildeles erstatningskjennemerker dersom kjøretøyet eier ønsker dette.

Dagens regelverk har vært praktisert strengt. Dette gjelder både dersom begge kjennemerkene, eller ett av to kjennemerker er tapt eller stjålet. Selv om kjennemerket (ene) senere har blitt gjenfunnet, har kravet vært at kjennemerkene må byttes til nye med ny tegnkombinasjon uavhengig av hvor lenge de har vært på avveie.

Argumentet for denne strenge praktiseringen har vært at vi ikke ønsker gjenbruk av kjennemerker, da dette kan føre til uheldige konsekvenser for kjøretøyeiere, ved at de stjålne/tapte kjennemerkene kan bli benyttet til å begå ulike former for lovbrudd. Samtidig ønsker vi ikke at flere kjøretøy kan være på veien samtidig påmontert samme kjennemerke. Regelverket ble utarbeidet nettopp for at kjøretøyeiere skal kunne unngå å havne i ubehagelige situasjoner ved for eksempel misbruk av tapte/stjålne kjennemerker.

Vegdirektoratet har i behandlingen av slike saker vært av den oppfatning at hensynene for å stoppe gjenbruk har vært mer tungtveiende enn argumentene for å få beholde nåværende tegnkombinasjon.

5. Dagens regelverk

Bestemmelser knyttet til tap/tyveri av kjennemerke finner vi i bruksforskriften.

§ 2-25. Tap og tyveri av kjennemerke

(1) Tap og tyveri av kjennemerke skal meldes til politiet før regionvegkontoret utsteder nye kjennemerker med ny tegnkombinasjon. Kjøretøysom er eldre enn 30 år og har kjennemerker med utforming eller bokstav- og tallkombinasjon fra tidligere registreringsordninger etter § 2-15 til § 2-18, kan få erstatningskjennemerker i de tilfeller hvor kjøretøyets eier ønsker det. Regionvegkontoret kan kreve at kjøretøyet utstyres med nytt kjennemerke dersom det ikke lenger er godt lesbart, er skadet eller ikke passer inn i kjennemerkeserien.

(2) Den som har lånt eller fått tildelt årsprøvekjennemerke plikter omgående å melde eventuelt tap eller tyveri av dette til politiet samt framlegge gjenpart av politianmeldelsen for regionvegkontoret

(3) Ved tap og tyveri av kjennemerker som nevnt i første ledd, kan regionvegkontoret, ved enkeltvedtak, gi unntak fra bestemmelsen i § 2-8 tredje ledd om at vognkort del 2 må innleveres før enhver utstedelse av nytt vognkort.

Bestemmelsen i tredje ledd er foreslått fjernet i høring av 17. august 2018 – Forslag til nye krav for innlevering av salgsmelding på papir.

6. Beskrivelse av ulike situasjoner av tap av kjennemerke

Kort oppsummert kan de ulike situasjonene beskrives slik:

- Begge kjennemerker er på avveie (biler)

Gitt at begge kjennemerkene er på avveie er det stor sannsynlighet for at de er stjålet.

- Ett av ett kjennemerke er på avveie (tilhengere, motorsykler mopeder, traktorer, snøskuter)

I dette tilfellet er det vanskelig å kunne si noe om sannsynligheten for at kjennemerket er mistet eller stjålet.

- Ett av to kjennemerker er på avveie (biler)

Gitt at ett av to kjennemerker er på avveie er trolig sannsynligheten for at dette er mistet større enn at det er stjålet.

- Alle (ett eller to) kjennemerker er på avveie men begge blir gjenfunnet
- Begge kjennemerker er på avveie, men ett kjennemerke blir gjenfunnet

For kjennemerker som blir gjenfunnet og innlevert på trafikkstasjonene vil sannsynligheten for misbruk være mindre. Dette må imidlertid sees i sammenheng med hvor lenge kjennemerket (ene) har vært på avveie.

7. Administrative konsekvenser for kjøretøyeiere ved å måtte bytte kjennemerker

Lette kjøretøy:

For eiere av personbiler er de administrative konsekvensene ikke å anse som store. Tapet må meldes til politiet, og de må henvende seg til en trafikkstasjon for å få tildelt nytt kjennemerke. De må videre informere bomselskaper og forsikringselskap om kjennemerkebyttet. Utover dette medfører tap av kjennemerker ikke større administrative konsekvenser.

Tunge kjøretøy:

For tyngre kjøretøy vil de administrative konsekvensene for kjøretøyeier bli større. Spesielt gjelder nok dette tyngre kjøretøy som i stor grad kjører over landegrensene.

Vi kan punktvis sette opp forhold som vil kunne måtte ordnes opp i;

- Bombrikke i Norge og eventuelt utlandet
- Fartsskriver
- ID-brikke til havner og lossesteder
- Forsikring
- Fergekort
- Løyver
- Leasingavtaler
- Drivstoffkort
- Etc.

Enkelte av disse punktene kan selvfølgelig også gjelde for lette kjøretøy, men det er nok ingen tvil om at de administrative konsekvensene for eiere av tunge kjøretøy er større med de ulike avtaler som er knyttet til kjennemerket.

8. Argumenter for å gi kjøretøyeier valget mellom å bytte kjennemerke og få utstedt erstatningskjennemerker med samme tegnkombinasjon

Dette vil kunne redusere eiers administrative byrder. Kjennemerke må som hovedregel fortsatt meldes tapt, men utover bestilling, betaling og henting av erstatningskjennemerke gir ikke tapet ytterligere merarbeid for kjøretøyeier.

9. Argumenter mot å gi kjøretøyeier valget mellom å bytte kjennemerke og få utstedt erstatningskjennemerker med samme tegnkombinasjon

Kjennemerker på avveie kan bli misbrukt. Når kjennemerker blir stjålet er sannsynligheten stor for at de er tiltenkt brukt i forbindelse med kriminell virksomhet. Ved utstedelse av erstatningskjennemerke kan vi risikere at to eller flere kjøretøy benytter samme «originale» kjennemerke samtidig. Kjøretøyeier kan blant annet risikere å bli belastet for bomplasseringer, bli knyttet til overtredelser av fartsgrenser i forbindelse med automatisk farts kontroll, samt at kjennemerket kan bli knyttet til øvrig kriminell virksomhet som en følge av at «vedkommendes» kjennemerke blir benyttet urettmessig på et annet kjøretøy.

Dersom to forskjellige kjøretøy på samme tid er påsatt samme kjennemerke, vil det ved kontroll også være mer ressurskrevende å bringe klarhet i de faktiske forhold ved kjøretøyet som kontrolleres.

For politiet vil det trolig også kreve økt ressursbruk ved at kjøretøyets rette eier vil måtte sjekkes ut av saker hvor et kjøretøy påsatt de tapte/stjalne kjennemerkene er involvert i kriminelle handlinger.

Tap av kjennemerker skal meldes til politiet. Kjennemerket blir på bakgrunn av mottatt tapsmelding etterlyst via politiets etterretningssystem. Kjennemerkene etterlyses nasjonalt og internasjonalt i Schengen informasjonssystem (SIS). Dersom et stjålet kjøretøy kommer til rette uten kjennemerker blir også kjennemerkene etterlyst i de samme systemer.

Det ble åpnet for å etterlyse kjennemerker internasjonalt i forbindelse med innføringen av det nye regelverket for tap/tyveri av kjennemerker i bruksforskriften i 2012.

Gjenbruk av kjennemerker vil følgelig kunne få negative konsekvenser for den/de som blir stoppet på vegen, både i Norge og internasjonalt, med et kjøretøy påsatt kjennemerke som er etterlyst i ovenfor nevnte registre.

10. Kjøretøyeiers ansvar

Gitt at kjøretøyeier gis valget mellom å bytte til kjennemerke med ny tegnkombinasjon eller beholde samme tegnkombinasjon, er dette et valg som kjøretøyeier selv står ansvarlig for, med de eventuelle negative konsekvenser dette kan medføre. Det er viktig å informere kjøretøyeier om de potensielle problemene som kan oppstå ved å beholde kjennemerke med samme tegnkombinasjon.

11. Krav til systemendringer

Gitt at krav om bytte av kjennemerke i bestemte tilfeller fravikes må det gjøres tilpasninger i Autosys motorvognregister og Autosys Kjøretøy Registrering.

12. Økonomiske og administrative konsekvenser

Det anses ikke at forslaget vil medføre vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

13. Nærmere om de foreslåtte endringene

Vi ønsker fortsatt fokus på å hindre gjenbruk av kjennemerker. Etter Vegdirektoratets vurdering er de negative konsekvensene ved gjenbruk av kjennemerker generelt større enn de administrative byrdene kjøretøyeier opplever ved å måtte bytte kjennemerke.

Det finnes dog situasjoner hvor de administrative konsekvensene er store sett i sammenheng med den faktiske tapssituasjon, og hvor det kan virke lite smidig å kreve et kjennemerkebytte.

Vegdirektoratet foreslår på den bakgrunn at bruksforskriften § 2-25 endres, slik at det i konkrete tilfeller gis anledning til å fravike kravet om kjennemerkebytte ved tapt/stjålet kjennemerke.

Når vi først foreslår å endre bruksforskriften § 2-25, vil vi benytte anledningen til å foreslå å åpne for at kjøretøy som har oppnådd veteranstatus, det vil si en alder av 30 år, og som tidligere har måttet bytte kjennemerke, kan få byttet tilbake til sitt opprinnelige kjennemerke som tidligere har blitt meldt tapt.

Ved å kunne bytte tilbake til opprinnelig kjennemerke etter passerte 30 år vil kjøretøyet fremstå som mer historisk korrekt samtidig som norsk kjøretøyhistorie ikke vil gå tapt for fremtidige veterankjøretøy.

Vi foreslår videre å flytte dagens § 2-25 første ledd siste setning «Regionvegkontoret kan kreve at kjøretøyet utstyres med nytt kjennemerke dersom det ikke lenger er godt lesbart, er skadet eller ikke passer inn i kjennemerkeseerien» til § 2-9 nr. 2. Bakgrunnen for dette er at dette er en bestemmelse som ikke er naturlig at er plassert i § 2-25, som omhandler tap/tyveri av kjennemerker.

Ny § 2-25 første ledd tar for seg hovedregelen, som er at tap/tyveri skal meldes til politiet før nye kjennemerker med ny tegnkombinasjon kan tildeles.

(1) Tap og tyveri av kjennemerke skal meldes til politiet før Statens vegvesen utsteder nye kjennemerker med ny tegnkombinasjon.

Ny § 2-25 andre ledd omhandler kjennemerker som er gjenfunnet. I dagens regelverk er det et krav om at tap av kjennemerke skal meldes til politiet. Dette kravet gjelder også i de tilfeller hvor kjennemerke er gjenfunnet og innlevert på en trafikkstasjon.

Statens vegvesens rutiner er at når et kjennemerke (hittegods) blir levert inn på en trafikkstasjon tilskrives kjøretøyeier og informeres om dette. Selv om kjennemerket (ene) ikke lenger er på avveie kreves det at kjøretøyeier melder tapet til politiet før det utstedes nytt kjennemerke med ny tegnkombinasjon.

Vegdirektoratet ser at dette kan virke lite smidig, og foreslår derfor en endring slik at det ikke lenger skal være krav om å melde tapet til politiet i de tilfeller kjennemerkene er gjenfunnet. Kravet om bytte av kjennemerke opprettholdes som en hovedregel.

(2) For tapte kjennemerker som er gjenfunnet og levert inn til Statens vegvesen er det ikke krav om å melde tapet til politiet før Statens vegvesen utsteder nye kjennemerker med ny tegnkombinasjon.

Ny § 2-25 tredje ledd beskriver i hvilke tilfeller det ikke stilles krav til kjennemerkebytte. Unntakene begrenses til å gjelde de kjøretøy hvor det vil være mest administrativt krevende å måtte bytte kjennemerke. Dette vil også være kjøretøy som i all hovedsak er registrert på bedrifter, og eventuelle ubehageligheter knyttet til fortsatt bruk av kjennemerker med samme tegnkombinasjon vil ikke ramme privatpersoner.

Dette skal selvfølgelig ikke være til hinder for å bytte til kjennemerke med ny tegnkombinasjon i de tilfeller kjøretøyeier ønsker dette.

(3) Det er ikke krav om kjennemerkebytte når

- a) kjøretøy med tillatt totalvekt over 7500 kg, ikke tilhengere, mister ett av to kjennemerker***
- b) kjøretøy med tillatt totalvekt over 7500 kg mister begge kjennemerkene og begge gjenfinnes og innleveres til Statens vegvesen innen en uke etter tidspunktet for tapet.***
- c) kjøretøy som brukes i næringsvirksomhet og har tillatt totalvekt over 3500 kg mister ett av to kjennemerker og det gjenfinnes og innleveres til Statens vegvesen innen en uke etter tidspunktet for tapet.***

Det kan i slike tilfeller tildeles nye kjennemerker med ny tegnkombinasjon dersom kjøretøyets eier ønsker dette.

Ny § 2-25 fjerde ledd omhandler veterankjøretøy og er tilnærmet likelydende med dagens § 2-25 første ledd, andre setning. Vi har satt inn «med samme tegnkombinasjon» for å presisere betydningen av begrepet «erstatningskjennemerke.»

(4) Kjøretøy som er eldre enn 30 år og har kjennemerker med utforming eller bokstav- og tallkombinasjon fra tidligere registreringsordninger etter § 2-15 til § 2-18, kan få erstatningskjennemerker med samme tegnkombinasjon i de tilfeller hvor kjøretøyets eier ønsker det.

Ny § 2-25 femte ledd er en ny bestemmelse som åpner for at kjøretøy som har blitt 30 år kan bytte tilbake til tidligere tapt kjennemerke. Vi foreslår at kjøretøy som har oppnådd veteranstatus, det vil si en alder av 30 år, og som tidligere har måttet bytte kjennemerke, kan få bytte tilbake til sitt opprinnelige kjennemerke som tidligere har blitt meldt tapt.

Ved å kunne bytte tilbake til opprinnelig kjennemerke etter passerte 30 år vil kjøretøyet fremstå som mer historisk korrekt, samtidig som norsk kjøretøyhistorie ikke vil gå tapt for fremtidige veterankjøretøy.

(5) Kjøretøy som tidligere har byttet kjennemerke grunnet tap/tyveri kan, når kjøretøyet blir 30 år, bytte tilbake til den tegnkombinasjonen kjøretøyet hadde på tidspunktet kjennemerke ble meldt tapt.

Ny § 2-25 sjette ledd omhandler årsprøvekjennemerker. Av dagens bestemmelse kan man lese at det er mulig å låne årsprøvekjennemerke av Statens vegvesen. Dette stemmer ikke lenger med virkeligheten. Vi foreslår derfor å fjerne tekst som omhandler det å låne årsprøvekjennemerke. Vi foreslår videre å fjerne teksten «samt fremlegge gjenpart av politianmeldelsen for regionvegkontoret». Dette betyr ikke at anmeldelse eller tapsmelding ikke skal fremvises for regionvegkontoret, men at det følger implisitt at slik dokumentasjon må fremvises for regionvegkontoret. Bestemmelsen vil da være i samsvar med hovedregel i § 2-25 nr. 1.

(6) Den som har fått tildelt årsprøvekjennemerke plikter omgående å melde eventuelt tap eller tyveri av dette til politiet før Statens vegvesen utsteder nye kjennemerker med ny tegnkombinasjon.

Dagens bestemmelse i § 2-25 første ledd siste setning foreslås flyttet til § 2-9 nr. 2. Ny § 2-9 nr. 2 vil da bli som følger;

«Tildelt kjennemerke skal følge kjøretøyet. Statens vegvesen kan kreve at kjøretøyet utstyres med nytt kjennemerke dersom det ikke lenger er godt lesbart, er skadet eller ikke passer inn i kjennemerkeserien»

Dagens tredje ledd: (3) Ved tap og tyveri av kjennemerker som nevnt i første ledd, kan regionvegkontoret, ved enkeltvedtak, gi unntak fra bestemmelsen i § 2-8 tredje ledd om at vognkort del 2 må innleveres før enhver utstedelse av nytt vognkort er som nevnt innledningsvis foreslått opphevet. Hvis forslaget gjennomføres, vil leddet falle ut i sin helhet.

Dersom forslaget ikke gjennomføres videreføres bestemmelsen i nytt syvende ledd